

szión készítettem föl a híveket. A plébánia annyi vezető embert adott a környéknek, hogy nem tudták volna egyszerre vendégül látni az ünneplő sereget, így két díszvacsora volt: egyik a régi alapítóknak („még táncolni is fogunk”), másik az angol vendégeknek és a fiataloknak. Az ötvenes évek elején gyakran beszéltem itt. Az akkori fiatalok némelyikéből olyan nagy darab ember lett, hogy mikor át akart ölelni, két lépcsővel magasabbra kellett állnom, de közben büszke örömmel említette, hogy „a mennyei saláta” példájára még mindig emlékszik . . . A 92 éves Kovács Károly bácsi meg arra büszke, hogy „Deák Ferenc falujából, Söjtörről” való. Örömmel láttam, mi mindent biztosít nekik öregségükre Kanada. Egyszerű munkásemberek voltak javarészt, életükkel mutatták meg, „mit ér az ember, ha magyar”, és most szép az öregségük. A régi fiatalok ma ügyvédek, orvosok, üzletemberek, bírák. Az új püspök beiktatásán a laikusok üdvözlését egy magyar mondotta el.

A jövőt az ünneplő egyházközségek elsősorban magyar iskolával, a népművészet, főleg a tánc- és népdalkincs továbbadásával igyekeznek biztosítani. Itt igazán erős várai a magyarságnak a diplomák a magyar énekkel, szentbeszéddel, az egyházközségek a magyaros jellegű társadalmi élettel. Hiszen a szép múlt kötelez bennünket, hogy őrizzük az anyanyelvet és „maradjon meg a Kereszt és a Hit. — Ez lesz a múltba süllyedt Otthon — s az Újvilág között a drága híd”. (Tüz Tamás ünnepi ódájából.)

Békési István

MI MAGUNK VAGYUNK-E BOLDOGSÁGUNK KOVÁCSA?

A Szentírást mi rendszerint olvassuk. A régi neve is, amint általában ismert: biblia = könyv is erre utal. Pedig Mózes öt könyvét s a prófétai írásokat mind élőszóval hirdették, csak később került sor a feljegyzésükre. A Szentírás harmadik része (a görög fordításban meg a latinban később a második helyre került), az ún. bölcsességi könyvek, kezdettől fogva írott szöveg, de ezek között is vannak mondások, beszédek, amelyeket később gyűjtöttek össze. Mindenesetre a Szentírás sajátos jellege az élőszó, a közvetlen párbeszéd. Akkor is, ha egy valaki szól benne, nem magának beszél. Tehát a Szentírás szavát inkább hallgatni kell, mint olvasni. Azért pl. az egyik legérdekesebb bölcsességi könyv címét, amelyet héberül „Kohélet”-nek mondanak, „Prédikátor”-nak fordították le.

A „prédikátor” szava mindnyájunkhoz szól. Figyelmeztet, hogy a jövőnk, az, ami életünk értelmét, kincsét rejtegeti, nem a mi kezünkben van, mint a régi közmondás el akarja hitetni velünk: ki-ki maga boldogságának kovácsa. Az ilyen életbölcsesség nem sokra visz. Mindaz, amire az ember törekszik, vágyakozik: a gazdagság, bölcsesség, tudás, nem ad sem igazi örömet, sem boldogságot.

Az első benyomás — így a Prédikátor —, hogy minden a régi. Nincs semmi, ami eddig ne lett volna. A természet rendje, a nap járása, az évszakok mind jönnek-mennek, ismétlődnek. Életünk is ilyennek tűnik. Ez a benyomás azonban, akármennyire igaznak látszik is, csal. Csak annyiban igaz, hogy az ember munkája, fáradozása, terve is mulandó, mint a természet folyása. Minden fáradozásunk, aggodásunk csak keserűségre, kilátástalanságra vezet.

Itt adja kezünkbe a kulcsot a Kohelet. Minden, ami velünk történik: jó és rossz, öröm és fájdalom, egyszerűen életünk sora Isten kezéből jön, Tőle függ. Ezt Jónéhányszor hangsúlyozza. Éppúgy, mint Jézus az Evangéliumban (pl. Mt. 6).

A 2. fejezet 25. versében a Kohelet legmélyebb tapasztalatát tárja elénk, és kérdi: vajon amit eszünk vagy élvezünk, ehetnénk-e, élvezhetnénk-e Nélküle? Ma sokan talán azt felelik: természetesen. Ebben az esetben az ember a saját boldogságát kovácsolja. Magára marad. Az evés, az élvezet nem ajándék, hanem bér, amit saját magának készít. Nem érti meg a Kohelet kérdését: lehet-e Nélküle enni, élvezni? Vagyis tudunk-e Nélküle élni? A japán szentírás negatív formában, annál nyomatékosabban mondja: „Tőle távol” ehetünk-e, élvezhetünk-e valamit is? A kérdést persze mindenkinek a saját életével kell megválaszolnia. Mert hogy nem tudunk Nélküle élni, ezt az ember csak a saját bőrén tapasztalja meg.

Minden, ami életünkben történik — mondja tovább a Prédikátor — csak pillanatnyi, mulandó dolog. Mindennek megvan az ideje. Időhöz van kötve. A természet jelenségei éppúgy, mint az emberi erőlködés, fáradozás. De az, amit Ő alkot, ami az Ő kezéből jön, annak nincsen vége, s az ember nem képes felmérni. Csak amit Ő csinált életünkben, az az egy nincs az időhöz, a mulandósághoz kötve. „Nem tehetünk semmit hozzá, de nem is vehetünk el belőle semmit” (Préd 3,14). Az Ő kezében megszűnik minden emberi büszkeség, kilátástalan, üres erőlködés. Sok evangéliumi példabeszéd is erről tanúskodik.

Így mindennapi életünk érezteti velünk az Ő kezét, azt hogy Ő gondol ránk, mint a Szentírás szokta mondani: „megemlékezik rólunk” (Zsolt 8,5). Minden, ami körülvesz bennünket, életünk minden napja újra és újra boldoggá tesz, ha az Ő kezét érezzük benne. Ez a mi időnk. Nem a természeté, hanem a miénk: még akkor is, ha fájdalmat, szomorúságot is hoz, valami kimondhatatlan értéket tartogat számunkra. A Kohelet a 3. fejezetben felsorolja mindazt, amit az idő, a mi időnk megtapasztalt velünk. Nem szépít, nem titkol el semmit. De nem is csüggeszt, nem sötétíti el lelkünket. Éppen ellenkezőleg, bizalmat önt belénk: arra tanít, hogy nincs közömbös dolog életünkben. Azért a kis időért, amit ajándéku kapunk, felelősek vagyunk.

De mire akar a Kohelet ezzel inteni? Mit tanul az ember az Isten kezéből? Egy szóval: istenfélelmet. Mindennapi életünk erre tanít.

Ha az ember életét figyeljük, ahogy a történelem elénk tárja, hamar elkedvetlenedünk. Mindig újra kezdődik az önzés, ellenségeskedés, irigység, pártoskodás, hiúság, s kilátástalanná teszi az ember életét. Biztos, hogy ebből

a légkörből, ebből a fogságból a saját erejéből nem tud megszabadulni. Amíg életsorát a maga kezében tartja, minden dolog mint valami kényszer jelenik meg előtte, s nem tud szabadulni tőle. Szent Pál is erről beszél a római levélben (7,14kk). A szabadulásra csak egy lehetőség van: a feléje nyújtott kezet megragadni, s minden bizalmát Istenbe vetni. Ezen a téren minden nap új lehetőséget nyújt. Az, ami kezdetben olyan sötétben hangzott: „nincs semmi új a nap alatt” (1,9), most éppen ellenkezőjére válik. Felismerni az egyedüli igazi újat, amely az Ő kezéből jön: ez a legnagyobb öröm, meglepetés, ami minden nap vár ránk. A boldogság nem a jövő dolga, hanem a jelen feladata. Az Ő tervét felismerni, az Ő tervét megvalósítani: ez az igazi újdonság, ami életünket boldoggá teszi.

A Kohelet arra utal, hogy az emberi bölcsesség, amely a dolgok ürességét, avultságát, semmiségét felismeri, nem öncél. Fel akar rázni a merengésből, a tespedésből, a kedvetlen közömbösségből, feltárja előttünk a jelen élet kimondhatatlan értékét: ha az egész teremtett világ a mulandóság bélyegét viseli is (Róm 8,20-24), s nyugtalanul, békétlenül néz a jövőbe: az Istenfélelem nyugodt bizalomra vezet. Minden egyéb dolog üres és semmitmondó; minden hiúság. Ez a vezető gondolata, az első és utolsó szó (1,2; 12,8). Minden, ami az ember kezében van, csak eszköz. Sohasem cél. Mindaz, amit nagy fáradtsággal elérünk, nem a vége az utunknak, hanem új elindulás, újrakezdés. De nem egyedül megyünk. Ő velünk van. Neki szolgálunk. Az Ő tervét valósítjuk. Csak neki vagyunk felelősek.

S ha a kereszténység egyik legrégebbi énekét, amelyet Szt. Pál a filippiekhez írt levelében (2. fejj.) feljegyzett, figyelmesen olvassuk, érezzük, hogy a Kohelet szava Jézus útját s benne a mi életünket rajzolja. A görög szó: kenózis, eléggé ismert gondolat, de nem érezzük, hogy mindnyájunk sorsát mutatja, mint Deutero-Izaiás mutatja be az 53. fejezetben Isten szolgáját. Ez a kiüresítés jellemzi egész életünket. Jézus Krisztusról éneklük az első keresztények, hogy kiüresítette önmagát. Az Ő útja, az evangélium, éppen ezért örömhír nekünk, mert az emberi hiúságot, ürességet mint ellenképet mutatja.

A Kohelet beszédét mint életünk háttérét kell néznünk, hogy Istenfélelmet tanuljunk, életünk minden napját hálás lelkülettel Isten kezéből vegyük, s az Ő kezét el ne eresszük (Zsolt 31,15).

Abri Gyula, Nagoya (Japán)

A SZENT ANDRÁS KÁPOLNA TÖRTÉNETE

Argentína területe — annak ellenére, hogy 150 éves önállósága alatt Bolívia, Paraguay és Chile egy részét leszakította, Uruguay pedig egészen levált és önállósult — a meleg égövttől a Déli sarkig terjed. Az északi, kevésbé fejlett tartományokból a családok, jobb megélhetés reményében, lehúzódnak a Buenos Aires-i provinciába, a főváros gyártelepei köré. Ott kis falvakat alkotnak, az ún. „villa miseria”-kat. Ez azt jelenti, hogy kartonból, papírból, bádorgból vagy összehordott és összetakolt fából kis kunyhókat csinálnak. Ott többgyermekes családok húzódnak meg. Így alakulnak ki a nyomortanyák. Az eső beesik, a szélvihar rájuk dönti az egész tákolmányt, egerek, ku-